

Cambridge Papers

PROMISIUNI, PROMISIUNI

Caroline Eade

PROMISIUNI, PROMISIUNI

Caroline Eade

Articol publicat în seria *Cambridge Papers*

Decembrie 2007

Traducător: Elena Neagoe

Centrul de Educație Creștină și Cultură Contemporană
Areopagus

Timișoara 2016

Originally published in *Cambridge Papers* series,
by The Jubilee Centre (Cambridge, U.K.) under the title
Promises, promises

Volume 16, Number 4, December 2007.

© Caroline Eade, 2007

All rights reserved.

Published with permission of The Jubilee Centre,
3 Hooper Street, Cambridge, CB1 2NZ, UK

www.jubilee-centre.org

Charity Registration Number 288783.

Ediția în limba română, publicată cu permisiune,
sub titlul

PROMISIUNI, PROMISIUNI

de Caroline Eade,

apărută sub egida Centrului Areopagus din Timișoara

Calea Martirilor nr. 104

www.areopagus.ro

cu sprijinul oferit de

Christian Political Foundation for Europe.

Începând cu anul 2011, activitățile desfășurate de CPFE sunt susținute financiar de către Parlamentul European. Responsabilitatea pentru orice comunicare sau publicație redactată de CPFE, sub orice formă sau prin orice mijloc, revine organizației CPFE. Parlamentul European nu este responsabil pentru modurile în care va fi folosită informația conținută aici.

Coordonator proiect:

Dr. Alexandru Neagoe

Toate drepturile rezervate asupra prezentei ediții în
limba română. Prima ediție în limba română.

Traducător: Elena Neagoe

Editor coordonator: Dr. Alexandru Neagoe

*Cu excepția unor situații când se specifică altfel, pentru
citatele biblice s-a folosit traducerea D. Cornilescu.*

*Orice reproducere sau selecție de texte din această
carte este permisă doar cu aprobarea în scris a
Centrului Areopagus din Timișoara. Dacă există vreo
discrepanță între versiunea engleză și cea română,
versiunea engleză are întâietate.*

*O propoziție rostită face să apară o lume nouă
În care toate lucrurile se întâmplă așa cum spune ea
Ne îndoim de vorbitor, nu de cuvintele pe care le auzim
Cuvintele nu au cuvinte pentru cuvintele neadevărate.¹*

*Dumnezeu nu este om ca să mintă, nici un fiu al omului
ca să-l pară rău. Ce a spus, oare nu va face? Ce a
făgăduit, oare nu va împlini?²*

Rezumat

Toți facem promisiuni, fie că sunt promisiuni făcute familiei sau prietenilor, fie că sunt contracte sau legăminte. Companiile, guvernele și liderii internaționali fac promisiuni. Pare evident că o promisiune are o greutate morală. Cu toate acestea, toți facem înțelegeri în grabă, ne luăm prea multe angajamente sau uităm complet de ce am spus și astfel nu reușim să ne ținem de promisiunile făcute. La nivelul companiilor, este ușor uneori ca o promisiune să fie încălcată din motive financiare sau politice. Această lucrare explorează dintr-o perspectivă biblică felul în care facem promisiuni și oferă câteva sugestii cu privire la un mod corect de a face promisiuni.

Introducere

Încearcă acest exercițiu: în următoarele săptămâni, fă-ți o notă în minte ori de câte ori faci o promisiune, fie că este vorba despre „o să fac asta până luni,” „o să mă rog pentru asta” sau „o să-ți fiu alături.” Dacă poți, verifică dacă îți ții promisiunea sau nu.

În 2006, Churchill Insurance a publicat rezultatele unei cercetări cu privire la promisiuni, desfășurate în Marea Britanie.³ Fără a avea pretenția că este un studiu științific, cercetarea arată că 6,5 milioane femei și 4,2 milioane bărbați din Mare Britanie încalcă o promisiune la fiecare 24 de ore. Declarația

de presă afirmă: „Două milioane de bărbați și femei recunosc că încalcă în mod regulat angajamente „majore”, inclusiv jurămintele matrimoniale (6%), promisiunile de a fi credincioși (12%) și de a nu bea (3%), a nu fuma (19%) sau a nu juca jocuri de noroc (1%).” Dacă încălcarea promisiunilor este atât de răspândită, ce înseamnă să faci o promisiune de la bun început? Este promisiunea mai mult decât o vagă afirmare a intenției?

Promisiunile și limbajul

La prima vedere, se pare că promisiunile sunt o parte distinctă a limbajului, separată de alte forme de vorbire. Spunând că promitem ceva pare să aibă un efect diferit asupra ascultătorului decât spunând că ne gândim la ceva sau că am văzut ceva. Filosoful John Austin⁴ analizează această distincție aparentă între o afirmație care descrie ceva (constatare) și o afirmație care realizează ceva (exercitare). De exemplu, afirmația „el aleargă” pare să fie foarte diferită de afirmația „da” în contextul ceremoniei de căsătorie sau „îmi pare rău” în contextul recunoașterii unei greșeli. La prima vedere, doar aceste două ultime afirmații au efect asupra lumii din afara vorbitorului. În mod similar, afirmația „promit” dă naștere unei promisiuni. Cuvintele și acțiunea sunt aceleași.

Totuși, Austin merge mai departe observând că toate afirmațiile sunt de fapt de exercitare.⁵ A spune „el aleargă” înseamnă de fapt a spune „eu afirm că el aleargă”. A spune „eu afirm” ar fi o afirmație de exercitare clară – omiterea acestor cuvinte nu indică faptul că suntem rezervați în a spune dacă această afirmație este adevărată sau nu. Spunând ceva, noi ne angajăm că ceea ce spunem este adevărat și îi conferim autoritatea noastră. Astfel că noi acționăm ca agenți morali ori de câte ori comunicăm.

Însă promisiunile, care exprimă intenția cu privire la cursul viitor al unei acțiuni, diferă în cel puțin un aspect față de limbajul general. O promisiune nu poate fi „adevărată” în același fel în care alt limbaj poate fi adevărat. O promisiune poate fi făcută într-un mod onest sau înșelător, dar caracterul ei de a fi „adevărată” este demonstrat doar dacă este dusă la îndeplinire. Promisiunile, diferite de alte afirmații, pretind acțiunea vorbitorului și acțiunea face la fel de mult parte din cadrul moral al promiterii ca și promiterea inițială.

Limbajul și chipul lui Dumnezeu

Analizarea motivelor pentru care limbajul este important din punct de vedere moral devine mai clară dacă luăm în considerare faptul că suntem creați de Dumnezeu, după chipul Său. O caracteristică intrinsecă a caracterului lui Dumnezeu este aceea de a vorbi. El a dat naștere lumii prin Cuvântul Său și se relaționează la ea prin vorbire. Cuvintele lui Dumnezeu sunt adevărate: pline de adevăr, eficiente și, în mod crucial, te poți baza pe ele.⁶ „La origine, în scrierile ebraice, adevărul este o chestiune de fidelitate. Într-adevăr, cuvântul ebraic *emeth* a fost tradus în versiunea Bibliei King James ca «adevăr», dar este redat prin termenul «credincios» în toate traducerile moderne.”⁷ Dumnezeu prin natura Lui se devotază creației, rasei umane și poporului Său ales făcând promisiuni și este credincios în păstrarea promisiunilor făcute. Toată relatarea biblică – și toată istoria – vorbește despre Dumnezeu că face promisiuni și Își respectă promisiunile făcute.

Și noi avem abilitatea de a crea lumi cu cuvintele noastre (nu așa cum o face Dumnezeu, ci ca o reflectare a Lui) și de a ne dedica lor. Noi folosim limbajul să modelăm realitatea din jurul nostru. Noi

suntem administratori ai limbajului așa cum Dumnezeu este autorul lui. Dumnezeu face promisiuni pentru a ne invita în relație cu El. Răspunsul nostru este fie unul de credință și ascultare, fie unul de necredință și neascultare. Este în natura promisiunii ca persoana căreia îi este făcută promisiunea să aleagă dacă să se încreadă în persoana care o face, pentru că promisiunea nu este îndeplinită imediat. Atunci când îi face promisiunea de a avea un fiu lui Avraam, Dumnezeu i-a dat ocazia să învețe să creadă că Dumnezeu Își va ține această promisiune.⁸ În mod similar, promisiunile noastre sunt o parte intrinsecă a relațiilor noastre de încredere cu alții. Promisiunile care nu sunt făcute în mod sincer sau nu sunt duse la îndeplinire sunt o dovadă a unei disfuncționalități *relaționale*.

Promisiunile lui Dumnezeu – legământele și efectele lor

În multe cazuri, Dumnezeu nu face o promisiune izolată care este îndeplinită o dată și apoi expiră. Promisiunile Sale constituie o relație de legământ între El și cei cărora le vorbește. El inaugurează un angajament puternic și permanent între El și cealaltă parte, așa încât relația permanentă va fi definită prin termenii legământului. Ar fi probabil mult mai precis să spunem că Dumnezeu intră într-o relație de legământ cu oamenii, iar promisiunile Lui sunt adesea găsite în acel context relațional.

Există indicii în Biblie că această relație de legământ ar trebui să fie modelul pentru credincioșia oamenilor lui Dumnezeu unii față de alții și într-o oarecare măsură și față de cei din afara legământului. Acordul pe care israeliții l-au încheiat cu gabaoniții, dușmanii lor, nu a fost făcut nuli după constatarea înșelăciunii pe care au făcut-o gabaoniții cu privire la amenințarea pe care ei o

reprezentaru.⁹ Acordul a fost încheiat cu un jurământ înaintea Domnului, Dumnezeu lui Israel – o referință deliberată la Dumnezeu legământului – iar caracterul lui obligatoriu este demonstrat mai târziu în istoria poporului Israel.¹⁰ În Maleahi, li se reproșează israeliților că au încălcat legământul cu Dumnezeu prin faptul că au subminat încrederea pe care trebuiau să o aibă unii în alții. În mod similar, apelul pe care-l face apostolul Pavel către efeseni de a da la o parte falsitatea și de a spune celorlalți adevărul este făcut pe baza faptului că ei sunt toți membri ai unui trup și sunt din casa lui Dumnezeu.¹¹ Prin urmare, un legământ are un efect de reacție în lanț: cei care au beneficiat de credințioșia lui Dumnezeu față de poporul Său, ar trebui să demonstreze acea credințioșie față de alții. Aceia care sunt membri ai comunității celor care au încheiat legământ cu Dumnezeu sunt mărturie a naturii lui Dumnezeu, aceea de îndeplinire a promisiunilor atunci când ei își împlinesc propriile promisiuni.

Harul lui Dumnezeu pentru promisiunile încălcate

Nu toate legămintele lui Dumnezeu sunt la fel. De exemplu, cele făcute cu Avraam și David au fost legămintele de promisiune, iar cel făcut cu Israel în timpul lui Moise a fost obligatoriu. În legământul avraamic, Dumnezeu s-a angajat să împlinească necondiționat și unilateral o promisiune. În legământul mozaic, Israel a primit o promisiune, dar a și făcut o promisiune – aceea că își vor împlini obligațiile.¹²

Deși Dumnezeu descrie relația dintre El și Israel ca legământ,¹³ natura înțelegerii este mai asemănătoare cu ceea ce acum poartă denumirea de termeni contractuali.¹⁴ Argumentul din Galateni 3 subliniază că legea mozaică a fost bilaterală, nu unilaterală. Poporului Israel i s-au comunicat

condițiile și s-a supus lor de bună voie.¹⁵ Li s-au promis recompense pentru respectarea obligațiilor și penalități pentru nerespectarea lor. Cu toate acestea, promisiunile pe care Israel le-a făcut nu au fost ținute. Așa cum afirmă apostolul Pavel: „Dacă s-ar fi dat o Lege care să poată da viața, într-adevăr, neprihănirea ar veni din Lege.”¹⁶ Legea demonstrează că cea mai importantă promisiune dintre toate, aceea de a-L asculta pe Dumnezeuul care ne-a creat, este cea pe care n-o putem ține.

Eșecul permanent al lui Israel de a-și ține promisiunile, L-a făcut pe Dumnezeu să-Și retragă binecuvântarea atunci când Israel a fost dus în exil. Totuși, promisiunile făcute lui Avraam și David și în mod suprem cele făcute în Cristos, demonstrează faptul că Dumnezeu alege să continue relația cu cei care se încred în El, în ciuda incapacității lor de a-și ține promisiunile. Dumnezeu face un legământ cu noi care se bazează nu pe abilitatea noastră de a ne respecta obligațiile, ci pe credințioșia Lui.

Abordăm astfel acest subiect al promisiunilor fiind conștienți de faptul că toți încalcăm promisiunile și că putem fi iertați de necredințioșia noastră doar prin harul lui Dumnezeu. Caracterul Lui este plin de dragoste și credințioșie,¹⁷ dreptate și adevăr.¹⁸ Nu putem pleda cu sinceritate pentru ținerea promisiunilor dacă nu recunoaștem nevoia noastră de îndurare pentru toate promisiunile încălcate și nu extindem acea îndurare și față de alții.

Modul corect de a face promisiuni

Cuvintele noastre

Din tot ce am prezentat, rezultă că ar trebui să facem promisiuni adevărate, ceea ce înseamnă că vom fi atenți cu cuvintele pe care le folosim. De exemplu, o biserică din Cambridge a modificat recent promisiunea făcută de congregație la

binecuvântarea unui copil, întrucât în versiunea precedentă fiecare persoană se angaja să se roage pentru fiecare copil în mod individual – o așteptare nerealistă. În mod similar, făcând promisiunea că *încercăm* să facem ceva, (apoi să ne asigurăm că încercăm) evităm ducerea în eroare a celeilalte persoane legată de abilitatea noastră de a face acel lucru. Există, bineînțeles, pericolul că facem asemenea promisiuni pentru a evita să ne luăm orice fel de angajament, descurajându-i astfel pe ceilalți să se încreadă în noi. Totuși, este mai bine să ne luăm un angajament limitat și să-l ducem la îndeplinire, decât să nu ținem unul făcut foarte ferm.

Natura unei promisiuni făcute cu adevărat va fi determinată într-o oarecare măsură de diferențele culturale. În unele societăți, promisiunea de a veni la ora 15.00 înseamnă, de fapt, a veni oricând între 15.00 și 22.00, atâta timp cât nu apar alți musafiri. Există convenții sociale despre felul în care o promisiune te poate lega. Luând în considerare perspectiva lui Dumnezeu asupra promisiunilor, putem observa propriile noastre obiceiuri, precum și ale altora, într-o lumină critică. În cultura engleză, este ceva foarte obișnuit să spunem: „Trebuie să ne întâlnim la o cafea, o să te sun,” fără a însemna în mod necesar că ne vom întâlni. Există o linie fină între a face o promisiune imprecisă și a face un fel de promisiune fără intenția de a o respecta. Ultima nu-L onorează pe Dumnezeu și nu consolidează relațiile noastre.

Circumstanțele noastre

În Deuteronom 23:21 li se poruncește israeliților să-și țină orice jurământ făcut lui Dumnezeu, pentru că a fost făcut voluntar. Restricțiile precizate în Numeri 30 legate de jurământul făcut de femei pot părea ciudate în zilele noastre. Principiul la care se referă însă, este că un jurământ

făcut de o femeie care face parte din casa tatălui ei sau a soțului (și implicit sub autoritatea lor) poate fi ratificat de către tată sau soț, tocmai din cauză că poate fi împiedicată de ei să-l respecte. Ar fi greu ca un jurământ să fie obligatoriu pentru cineva care este incapabil să-l respecte, iar principiul este astfel cel al indulgenței. Dimpotrivă, jurămintele făcute de o văduvă sau o femeie divorțată o constrâng pentru că se presupune că are libertatea să le împlinească.¹⁹ Principiul care se desprinde de aici este că ar trebui să facem doar acele promisiuni pe care, atât cât ne dăm seama, avem abilitatea să le ținem. Există însă și un avertisment pentru aceia dintre noi care sunt tentați să-și ia prea multe angajamente.

Pot exista momente când este dificil să eviți să faci o promisiune, ca de exemplu atunci când un contract de muncă include obligația de a promite să nu muncești pentru o firmă competitoră după ce încetează perioada de angajare. Deși o asemenea clauză poate fi impusă legal sau nu, ea nu ar trebui să fie lipsită de importanță pentru un creștin, odată ce o asemenea promisiune a fost făcută. Poate cea mai bună variantă ar fi să negociezi clauza de la început sau, dacă nu este posibil acest lucru, să iei în calcul respectarea ei și să te pregătești să plătești acel preț ca parte a acceptării aceluia loc de muncă.

În mod similar, Iacov 4 anticipează că am putea face promisiuni din aroganță. Este foarte ușor să facem planuri ambițioase pentru viitor și să uităm că s-ar putea să nu fim capabili sau s-ar putea să nu fie înțelept să le îndeplinim. Dacă am fi onești în limbajul pe care-l folosim și dacă am fi credincioși față de alții (atunci când afirmațiile noastre ferme constituie o promisiune), ar trebui să recunoaștem deschis că acele planuri vor fi împlinite prin puterea și voia lui Dumnezeu.

Promisiunile în contextul lor relațional

Fiecare promisiune făcută reprezintă o oportunitate ca o relație să fie stabilită și să crească sau să fie subminată și distrusă. Natura relației va varia în funcție de natura promisiunii făcute și vice-versa, așa cum se va ilustra mai departe.

Căsătoria

Căsătoria este probabil cea mai apropiată relație de legământul dintre Dumnezeu și poporul Său.²⁰ Natura promisiunilor făcute de fiecare parte și așteptările pe care le au cu privire la împlinirea promisiunilor făcute sunt puse într-o formă restrânsă în jurămintele de căsătorie, dar sunt duse la îndeplinire de-a lungul timpului, atunci când circumstanțele se schimbă. Promisiunea este esențială pentru a fi dedicat relației și reprezintă atât o aspirație, cât și o obligație – fiecare persoană știe că nu-l va iubi și onora perfect pe celălalt în toate detaliile din viață, dar se angajează să-și reînnoiască în mod continuu încercarea de a o face.

Contractele comerciale

Două companii care cooperează îndeaproape vor negocia termenii (promisiunile pe care fiecare companie le face) și se vor aștepta ca cealaltă să se țină de ei sau să fie de acord cu orice schimbare. Contractul va fi pe o durată determinată. Cele două companii nu intenționează să intre într-un angajament dincolo de termenul limită al contractului. Încrederea care se află la baza promisiunilor făcute într-un context interpersonal este, într-o oarecare măsură, înlocuită de elementul de aplicabilitate legală în cadrul contractului comercial. În unele contracte comerciale poate exista doar o slabă noțiune de „relație” de orice tip. În cazul *Carlill v. Carbolic Smoke Ball Co.* (1893; compania a dat o garanție de

100 £ oricui a contractat gripa ca urmare a folosirii produselor sale) nu a existat nicio relație între producător și utilizatorul produsului.²¹ Sau poate că însăși cuvintele garanției promise și răspunsul domnului Carlill (acela de a cumpăra produsul ținând cont de existența garanției) au creat o anumite formă de relație,²² chiar dacă era una foarte limitată.

Pentru unele contracte comerciale, în situația în care părțile intenționează să lucreze îndeaproape pe termen lung, poate ar fi benefic ca în contract să fie inclusă așteptarea ca acele părți să caute, în mod proactiv, modalități de dezvoltare a relației lor de lucru dincolo de sfera contractului. Într-adevăr, părțile unui contract comercial pot trece cu vederea anumite eșecuri de realizare a obligațiilor de dragul păstrării relației, deși în practică, vor trebui luate decizii dificile cu privire la obligațiile față furnizori sau consumatori, angajați sau acționari; a acționa îndurător față de cineva poate însemna să acționezi iresponsabil față de altul.

Politica

Un principiu „contractual” similar poate fi găsit și în promisiunile făcute de guvern fie electoratului său prin intermediul unui manifest, fie altor state prin intermediul tratatelor internaționale. Premierul britanic, Gordon Brown, a fost criticat pentru că nu a făcut un referendum cu privire la tratatul de la Lisabona²³ și această acuzație izvorăște din acuzația că guvernul britanic încearcă să se eschiveze de la un angajament. Faptul că există o dezbatere asupra acestor chestiuni legate de încrederea politică indică faptul că viața noastră publică este încă influențată de principii biblice. Același lucru poate fi adevărat și în cazul în care guvernul primește sprijin public pentru respectarea unui tratat internațional care nu mai deservește interesul național, însă este benefic pentru alții.

Cu toate acestea, tot cadrul constituției se poate baza pe promisiuni obligatorii, sub forma unui angajament contractual între parteneri egali. Așa se explică începutul constituției Statelor Unite: „Noi, poporul Statelor Unite, în vederea formării unei Uniuni cât mai perfecte ....decretăm și proclamăm această Constituție pentru Statele Unite ale Americii.” Un model similar se regăsește și în tratatele care stau la baza constituirii Comunității Europene.

Ucenicia creștină

Angajamentele pe care ni le luăm față de Dumnezeu sunt, asemenea căsătoriei, mai mult asemănătoare unui legământ decât unui contract comercial. Care dintre noi nu este provocat atunci când rostește cuvintele: „voi hrăni pe cel sărac și flămând, voi apăra adevărul, îmi voi lua crucea și Te voi urma până la marginile pământului”?²⁴ Chiar dacă astfel de promisiuni nu ar trebui făcute cu ușurință, ci ar trebui să fim conștienți de pericolul ipocriziei, noi le rostim ca o expresie a angajamentului nostru de a continua relația cu El, Cel care ne-a iubit necondiționat și de a face voia Lui. Putem să le rostim sincer, fiind conștienți de faptul că nu întotdeauna le vom îndeplini, dar având dorința sinceră să vedem cum se adeveresc tot mai mult pentru noi. Pe termen scurt, apostolul Petru a eșuat în respectarea promisiunii că își va da viața pentru Cristos și a plâns cu amar din această cauză.²⁵ Dar dacă ar fi să credem tradiția creștină, el și-a ținut această promisiune prin martirajul său. Ceea ce totuși contează în relația noastră cu Dumnezeu nu este ceea ce spunem că vom face, ci dacă suntem gata să facem ceea ce ne cere El.²⁶

Principii generale

Această analiză indică faptul că trebuie să înțelegem promisiunile în contextul lor relațional. O promisiune nu variază ca însemnătate în funcție

de relații, ci interacțiunea dintre tipul promisiunii și natura relației delimitează angajamentul din spatele promisiunii. De exemplu, a trata jurământul căsătoriei ca un contract comercial devalorizează atât relația, cât și promisiunea. Datorită faptului că promisiunile schimbă și natura unei relații, a alege să ai relații bune cu alții înseamnă să faci deliberat promisiuni și să împlinești promisiunile făcute, chiar cu sacrificii, în măsura posibilităților. Ar putea însemna și să faci promisiuni care sunt angajamente față de o relație, nu față de o acțiune – în afaceri sau la locul de muncă, în familie, cu prietenii sau în cadrul bisericii. Multe dintre exemplele de mai sus demonstrează nu numai felul în care o relație poate fi consolidată de o promisiune, ci și felul în care însăși identitatea părților implicate este transformată în acest proces.

În plus, principiul că o promisiune poate schimba natura relației este adevărat nu doar atunci când facem promisiuni, ci mai ales atunci când trebuie să le respectăm. Cineva care își încalcă promisiunile în mod repetat va pierde, în cele din urmă, încrederea celor din jur. A muștra pe cineva datorită necredincioșiei constante față de angajamentele luate poate fi parte a unei discipline bisericesti făcute în dragoste, cu scopul pocăinței și schimbării persoanei respective, sau poate fi parte a unei ordini sociale care împiedică pe cei care își încalcă promisiunile să profite de ceilalți. Un creștin, pe care îl lasă baltă un muncitor fără niciun motiv plauzibil, poate alege să fie iertător și să treacă cu vederea acest fapt, dar dacă muncitorul se presupune că va proceda la fel și în alte cazuri, atunci poate că ar trebui ca creștinul să-i ceară socoteală pentru comportamentul lui în cadrul bisericii (dacă muncitorul este credincios) sau la tribunal (dacă muncitorul este necredincios).²⁷ Pentru fiecare creștin, felul în care facem

promisiuni și le ținem ar trebui să fie parte a dezvoltării unui caracter consistent și plin de credincioșie. Așa cum neatenția și inconsecvența noastră ne determină uneori să facem promisiuni neînțelepte sau să încălcăm promisiunile deja făcute, în același fel, transformarea caracterului nostru de către Duhul lui Dumnezeu ar trebui să ne ajute să fim atenți și consecvenți,²⁸ și să ne respectăm mai mult promisiunile făcute.

Încălcarea promisiunilor?

Pot exista situații când o promisiune poate fi încălcată în mod legitim din cauză că natura „relației” care stă la baza acelei promisiuni nu justifică împlinirea ei. Adam Smith dă ca exemplu promisiunea făcută în condiții dure, datorită amenințărilor cuiva mai puternic.²⁹ Elementul amenințării înseamnă că nicio persoană nu se poate încrede în cealaltă persoană de la început. În acest caz, încălcarea promisiunii poate apărea de la pierderea încrederii și nu invers, adică pierderea încrederii să fie o consecință a încălcării promisiunii.

Totuși, Smith susține că deși o astfel de promisiune nu obligă persoana care a făcut-o, este dezonorant să nu o respecte. Atunci când oamenii invocă limbajul utilizat pentru promisiuni, ei o fac pentru că apelează la valoarea unui comportament corect.³⁰ Din punct de vedere creștin, acest „comportament creștin” este convingerea că limbajul nostru ar trebui să fie plin de adevăr, atât din punct de vedere al relațiilor, cât și din punct de vedere al propunerilor. Aceasta înseamnă oare că întotdeauna este corect să respecti o promisiune, indiferent ce ar fi? Promisiunea făcută de Irod fiicei Irodiadei că îi va da orice va cere³¹ nu a fost făcută doar pripit, ci a fost și respectată de acesta împotriva conștiinței lui și din motive greșite. Ar fi

fost mai bine să nu-și respecte promisiunea decât să-l omoare pe Ioan Botezătorul. Chiar în situații care nu sunt extreme, miza poate fi un principiu mai important decât cel a respectării promisiunilor făcute. Cu sinceritate și smerenie, adevărul se poate păstra într-o relație chiar dacă promisiunea nu a fost ținută.³²

Cu toate acestea, nu ar trebui să subestimăm puterea exemplului unei persoane care alege să-și respecte promisiunea chiar dacă e dificil și costisitor să o facă. Așa cum am observat, înșelătoria gabaoniților nu le-a permis israeliților să își încalce promisiunea. În mod similar, căsătoria lui Iacov cu Lea nu a fost anulată datorită faptului că Iacov nu a fost conștient de identitatea ei și de înșelătoria tatălui ei la care a luat parte și ea. Deși Biblia nu prezintă în mod expres aceste exemple ca noi să le urmăm, circumstanțele în care decidem să nu ne respectăm promisiunile trebuie să fie excepționale.

Ce avem de făcut mai departe?

Abilitatea de a face și de a ține promisiuni este un mod în care prezentăm imaginea unui Dumnezeu credincios, care relaționează cu oamenii. Pentru a-L reflecta așa cum se cuvine, ar trebui să fim corecți (și atenți) când facem promisiuni și demni de încredere că le respectăm. Însă această imagine este distorsionată. Oricât de atenți am fi la felul în care facem promisiuni, noi suntem finiți și putem avea eșecuri, și nu putem întotdeauna să ducem la îndeplinire ceea ce am promis. Creștinii trebuie deci să fie un exemplu de credincioșie, luându-și un angajament costisitor, având o încredere transparentă și dorință de a-și da și de a-și ține cuvântul împotriva tendințelor culturale. Trebuie să arătăm însă milă față de alții pentru că știm că suntem imperfecti și pentru că alții ne vor

dezamăgi. Căderea noastră ne face să realizăm că avem nevoie de har dacă vrem să continuăm relația cu alții, în ciuda promisiunilor încălcate.

Caroline Eade a studiat teologia în Cambridge, unde acum trăiește și lucrează. A locuit o scurtă vreme la Londra și Guildford unde a lucrat inițial la eficientizarea programelor sociale din cadrul Alianței Evanghelice, iar apoi a studiat pentru a deveni avocat. Acum lucrează în principal ca și consultant juridic pentru agenții de caritate sau alte tipuri de organizații non-profit.

Note:

[1] W. H. Auden, 'Words', *Collected Poems*, ed. Mendelson, Faber and Faber, 1976, p.473.

[2] Num. 23:19.

[3] www.churchill.com/pressReleases/03082006.htm

[4] John Austin, *How to do Things with Words*, OUP, 1975, p.6.

[5] Ibid. pp.134–6.

[6] De ex., Is. 45:22–23; Is. 55.

[7] Brian J. Walsh și Sylvia Keesmaat, *Colossians Re:mixed*, Paternoster Press, 2005, p.45. Vezi și Roger Nicole, 'The Biblical Concept of Truth', în *Scripture and Truth*, ed. D. A. Carson și John D. Woodbridge, Inter-Varsity Press, 1983, pp.288–9.

[8] Gen. 12:2; 15:4–5.

[9] Iosua 9.

[10] 2 Sam. 21.

[11] Ef. 4:25.

[12] Exod 24:3. Vezi și Ezra 10:3, unde poporul spune: „Să facem acum un legământ cu Dumnezeuul nostru”, promițând să respecte Legea.

[13] Exod 24:8; 34:27.

[14] Aceasta nu ar trebui să sugereze că promisiunea făcută lui Israel în lege nu a fost plină de har, căci însuși faptul că Dumnezeu intră într-o relație cu oamenii se bazează pe har, întrucât nu implică meritele oamenilor.

[15] Exod 24:3. Vezi și Ezra 10:3.

[16] Gal. 3:21.

[17] De ex., Exod 34:6.

[18] Ioan 1:17.

[19] Num. 30:9.

[20] De ex., Osea *passim*; Ef. 5; Apoc. 19:7–9; 21:2.

[21] Stephen Copp, 'Developing a Relationally Based Law of Contract: A Question of Good Faith?', LCF Academic Conference on Law and Relationism, Aberdeen University, 1998.

[22] Vezi și discuția despre „relații condiționate” în Michael Schluter și David Lee, *The R Factor*, Hodder & Stoughton, 1993, pp.7–9.

[23] Vezi de ex., 'Give Europe a say', *The Economist*, 27 Octombrie 2007; 'This broken promise is part of a wider fear of democracy', *The Guardian*, 24 Octombrie 2007.

[24] Stuart Townend, 'With a prayer you fed the hungry', © 2002, Thankyou Music.

[25] Marcu 14:72.

[26] Mat. 21:28–32.

[27] 1 Cor. 6:1–8.

[28] De ex., roada Duhului (Gal. 5:22–23) include dragostea, bunătatea și credințioșia.

[29] Adam Smith, *The Theory of Moral Sentiments*, Clarendon Press, 1976, p.332. Vezi și Bernard Williams, *Truth and Truthfulness*, Princeton University Press, 2002, pp.115–6.

[30] Thomas Scanlon, 'Promises and Practices', *Philosophy and Public Affairs*: 19, 1990, p.199.

[31] Marcu 6:22–23.

[32] 2 Cor. 1 oferă ca exemplu încălcarea unei promisiuni de către Apostolul Pavel din dragoste pentru corinteni, dar el se străduiește să le arate că credințioșia lui Dumnezeu în Cristos nu trebuie să fie automat contestată.

Articolele din seria *Cambridge Papers*
publicate în 2016 de către
Centrul Areopagus din Timișoara,
cu sprijinul oferit de
Christian Political Foundation for Europe

Promises, promises
(Caroline Eade)

The law of love
(David McIlroy)

Redefining Marriage: the case for caution
(Julian Rivers)

*Globalization and the world economy – for richer
for poorer, for better or worse?*
(Paul S Mills)

*Co-belligerence and common grace: Can the enemy
of my enemy be my friend?*
(Daniel Strange)

*‘To release the oppressed’ - Reclaiming a biblical
theology of liberation*
(John Coffey)

